

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-244/93 και T-486/93

TWD Textilwerke Deggendorf GmbH κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Κρατικές ενισχύσεις — Αποφάσεις της Επιτροπής αναστέλλουσες
την καταβολή ορισμένων ενισχύσεων μέχρι την επιστροφή
προηγούμενων παράνομων ενισχύσεων»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τρίτο πενταμελές τμήμα) της 13ης Σεπτεμβρίου
1995 ..... II - 2268

Περίληψη της απόφασεως

1. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απαγόρευση — Εξαιρέσεις — Απόφαση της Επιτροπής εξαρτώσα την έγκριση της καταβολής μιας ενισχύσεως από την προηγούμενη επιστροφή από την περί ης πρόκειται επιχείρηση παράνομης ενισχύσεως που έχει ληφθεί προηγουμένως — Αίτηση τεθείσα για να αποφευχθεί σύρρευση ενισχύσεων αλλοιώνουσα τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον — Απόφαση εμπόρουσα στις αρμοδιότητες της Επιτροπής (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 92 § 3, στοιχ. γ', 93 § 2 και 169)*

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Αντίστοιχες αρμοδιότητες της Κοινότητας και των κρατών μελών — Αρμοδιότητα της Επιτροπής να λάβει απόφαση εξαρτώσα την καταβολή ενισχύσεως από προηγούμενη επιστροφή παράνομης ενισχύσεως, παρά την αμφισβήτηση από την περί ης πρόκειται επιχείρηση της υπέρξεως υποχρεώσεως επιστροφής λαμβανομένων υπόψη της εξασφαλιζομένης από το εθνικό δίκαιο προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και των κανόνων διοικητικής δικονομίας του εθνικού δικαίου* (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 92 § 3, στοιχ. γ', και 93 § 2)
3. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απαγόρευση — Εξαιρέσεις — Ενισχύσεις δυνάμεις να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά — Εξουσία εκτιμήσεως της Επιτροπής — Δικαστικός έλεγχος — Όρια* (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 92 § 3)
4. *Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας — Προβολή της ενστάσεως κατά πράξεως μη έχουσα αποτελέσει εγκαίρως το αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως εκ μέρους του προσφεύγοντος — Απαράδεκτο* (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 173 και 184)

1. Η Επιτροπή μένει στα όρια της αρμοδιότητάς της όταν, εξετάζουσα την ενίσχυση που κράτος μέλος σχεδιάζει να χορηγήσει σε επιχείρηση, λαμβάνει απόφαση επιστρέφουσα την ενίσχυση αυτή βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης, αλλά απαγορεύουσα την καταβολή της επί όσο χρόνο η επιχείρηση δεν επιστρέφει ληφθείσα προηγουμένως ενίσχυση, της οποίας η έλλειψη νομιμότητας, τόσο λόγω μη προηγούμενης κοινοποίησης όσο και λόγω ασυμβιβάστου με την κοινή αγορά, έχει αναγνωριστεί με απόφαση της Επιτροπής που έχει καταστεί απρόσβλητη.

Πράγματι, αφενός, η εξουσία, που αρύεται η Επιτροπή από το άρθρο 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, να αποφασίσει αν πρέπει να τροποποιηθεί μια ενίσχυση συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι απόφαση επιστρέφουσα ενίσχυση βάσει του

άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', μπορεί να περιέχει αιρέσεις σκοπούσες να εξασφαλίσουν ότι δεν θα υπάρξει αλλοίωση των όρων των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειται προς το κοινό συμφέρον. Αφετέρου, ο κίνδυνος αλλοιώσεως πρέπει να αξιολογείται λαμβανομένων υπόψη όλων των ασκούντων επιρροή στοιχείων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται το ενδεχόμενο σωρευτικό αποτέλεσμα της παλαιάς και της νέας ενισχύσεως και η μη επιστροφή της παράνομης παλαιάς ενισχύσεως. Τέλος, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, θέτοντας μια τέτοια αίρεση, η Επιτροπή χρησιμοποίησε, για να επιτύχει την πραγματική επιστροφή της παράνομης ενισχύσεως, μια διαδικασία που δεν προβλέπεται από τη Συνθήκη, ενώ είχε στη διάθεσή της τις προβλεπόμενες από τα άρθρα 93, παράγραφος 2, και 169 της Συνθήκης διαδικασίες διαπίστασεως παραβάσεως κράτους μέλους, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως, η

Επιτροπή, από την οποία ζητήθηκε να αποφανθεί επί ενός σχεδίου ενισχύσεως, δεν επεδίωξε να διαπιστώσει την παράβαση μιας προγενέστερης αποφάσεως, αλλά, όπως είχε καθήκον, φρόντισε να μην έχει η σχεδιαζόμενη ενίσχυση συνέπειες καθιστώσες αυτή ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

2. Λαμβάνοντας απόφαση εξαρτώσα, για να αποφευχθεί αλλοίωση των όρων των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον, την καταβολή ενισχύσεως σε μια επιχείρηση από την προηγούμενη επιστροφή από αυτή ενισχύσεων που έχει διαπιστώσει, με απόφαση καταστάσα απρόσβλητη, ότι είναι παράνομες τόσο λόγω μη προηγούμενης κοινοποιήσεως όσο και λόγω ασυμβιβάστου με την κοινή αγορά, η Επιτροπή δεν παρέβλεψε την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών, και τούτο παρά την ύπαρξη στο διάπον την ως άνω επιστροφή εθνικό δικαιο της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, την οποία επικαλείται η επιχείρηση ενώπιον εθνικών δικαστηρίων, και ενός εθνικού κανόνα διοικητικής δικονομίας τάσσοντος, στον τομέα της ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων, μια προθεσμία που εν προκειμένω έχει παρέλθει.

Πράγματι, αφενός, η άσκηση από την Επιτροπή των αρμοδιοτήτων της δεν μπορεί να παραλύσει από την ύπαρξη ενώπιον εθνικών δικαστηρίων διαφοράς, η οποία δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι έχει ως αποτέλεσμα να εξαναγκάσει την Επιτροπή να επιτρέψει την καταβολή μιας ενισχύσεως που, αν σωρευθεί με τις μη επιστραφείς παράνομες ενισχύσεις, θα είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Αφετέρου, οι διατάξεις του εθνικού δικαίου, τόσο αυτές που προστατεύουν

τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όσο και αυτές που τάσσουν προθεσμία για την ανάκληση διοικητικής πράξεως γενεσιουργού δικαιωμάτων, δεν μπορούν να εφαρμόζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να καθιστούν πρακτικώς αδύνατη την ανάκτηση που απαιτεί το κοινοτικό δίκαιο, το οποίο δέχεται, όσον αφορά μια παράνομη λόγω μη προηγούμενης κοινοποιήσεως ενίσχυση, τη χορήγηση στην επιχείρηση του ευεργετήματος της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις υπό την έννοια του κοινοτικού δικαίου.

3. Το άρθρο 92, παράγραφος 3, της Συνθήκης απονέμει στην Επιτροπή, προκειμένου να αποφασίσει αν μια ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά, διακριτική ευχέρεια, της οποίας η άσκηση συνεπάγεται περίπλοκες εκτιμήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως που πρέπει να γίνονται σε κοινοτικό πλαίσιο. Συνεπώς, έργο του Πρωτοδικείου είναι να περιορίζει τον έλεγχο που ασκεί επί της εκτιμήσεως αυτής στην εξακρίβωση του αν έχουν τηρηθεί οι διαδικαστικοί κανόνες, του αν υφίσταται επαρκής αιτιολογία, του αν αληθεύουν τα πραγματικά περιστατικά και του αν δεν υφίστανται πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση και κατάχρηση εξουσίας.

4. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 184 της Συνθήκης ένσταση ελλείψεως νομιμότητας δεν μπορεί να προβληθεί από φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατά πράξεως κατά της οποίας θα μπορούσε να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως βάσει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, αλλά την οποία δεν προσέβαλε εντός της ταχθείσας προθεσμίας.